

Szociálpedagógia szigorlat

A szigorlat teljesítésének előfeltételei: Szociális munka egyénekkel (015); Szociális munka csoportokkal (016); Szociális munka közösségekkel (017); A szociálpedagógia általános alapjai

(047); Gyermek- és ifjúságvédelem (048); Szociális munka az iskolában (049).

Tételsor

2011/2012

1. A szociális munkához nélkülözhetetlen ismeretek és képességek. Válsághelyzet a gyermekek életében. A szociálpedagógus szerepe a veszteség feldolgozásában.
2. A szociális munkát befolyásoló tényezők és beavatkozási formák. A szociálpedagógus szerepe a prevencióban, szabadidős tevékenységek szervezésében, a devianciák megelőzésében.
3. Alapvető etikai dilemmák a szociális munkában. Etikai kódex. A szociálpedagógus a szociális ellátás egyéb területein (idősek otthona, hajléktalan ellátás, egészségügy).
4. Az esetmunka fogalma. Az egyéni szociális munka irányzatai. Tanulási nehézségek, magatartási problémák, beilleszkedési zavarok és a szociális problémák kezelése a szociálpedagógia módszereivel.
5. A probléma fogalma és a problémamegoldó modell bemutatása. Szociálpedagógiai munka a bűncselekményt elkövetők körében. A krízis típusai és a krízisintervenció.
6. Carl Rogers személyközpontú megközelítésének sajátosságai és jelentősége a szociális munkában. A gyermekvédelmi szakellátás specifikumai és a szociálpedagógus szerepkörei.
7. Klaus Mollenhauer szociálpedagógia-felfogása. A veszélyeztetettség, fogalma, bántalmazás formái, felismerése, a szociálpedagógus lehetőségei a segítségnyújtásban.
8. Rendszerszemléletű szociálpedagógia / szociális munka. A kisebbségi oktatás formái a közoktatásban. A cigány/roma tanulók nevelésének problémái és a segítségnyújtás lehetőségei.

9. A családsegítés funkciói és feladatai. A gyermekjóléti szolgáltatás előzményei, közpolitikai kapcsolatai, funkciói és a szociálpedagógus szerepkörei.

10. A szociális csoportmunka modelljei. Szociálpedagógus legfontosabb feladatai az oktatási intézményekben, szakmai kompetenciák. A jelzőrendszer szerepe a gyermekvédelemben, a szociálpedagógus szerepkörei.

11. Csoporttípusok és jellemzőik a szociális munkában.

A közoktatási törvény és a gyerekjogi egyezmény ismerete a szociálpedagógus munkájában.

12. Paul Natorp és Hermann Nohl szociálpedagógia-felfogása

A szociális gondoskodás ellátási formái (1993. évi III. törvény alapján).

13. A gyermekvédelmi alapellátás rendszere, intézményei, feladata. A csoportvezetési stílust befolyásoló tényezők és a csoportban előforduló gyakori szerepek.

14. A szociálpedagógia kialakulása, irányzatai és fejlődése Magyarországon.

A közösség fogalma, a közösségi szociális munka modelljei.

15. Hétköznapi és életvilág-irányultságú szociálpedagógia: Hans Thiersch koncepciója.

Az iskolai szociális munka modelljei.

A felkészüléshez ajánlott szakirodalom

(A szigorlat előfeltételeként szereplő tárgyak szakirodalma)

- A szociális munka elmélete és gyakorlata* 1-4. kötet, Budapest (számos kiadásban)
Az iskolai szociális munka kézikönyve. [Szerk.]: Máté Zsolt, Személyácz János Indít Közalapítvány, Pécs 2009.
- Balikó Márta, Csürke József: *Szociális munka és krízis*. In: Csürke József, Vörös Viktor, Osváth Péter, Árkovits Amaryl (szerk.): *A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve*, Oriold és Társai Kiadó, Budapest 2009, 143-156.
- Domszky András (szerk.): *Gyermekvédelmi szakellátás. Segédanyag a szociális szakvizsgálóhoz*, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Budapest 2004
- Kézikönyv szociális munkásoknak*, (szerk. Kozma Judit), Budapest (több kiadás)
- Kozma, Tamás – Thomasz Gábor (szerk.) *Szociálpedagógia. Szöveggyűjtemény*, Budapest 2003
- Papp Győző – Dr. Lovász Zsuzsanna: *Családvédelem, családgondozás. Segédanyag a szociális szakvizsgálóhoz*, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Budapest 2004
- Sárány Péter: *Szociálpedagógiai elméletek*. Jel Kiadó, Budapest 2011 (megjelenés alatt, elérhető a főiskola jegyzetboltjában október végén)
- Soós Zsolt *A szociális munka alapjai*, Pécs 2005
- Szabó Lajos *Szociális esetmunka. Elméleti alapvetés*, Budapest (több kiadás)
- Szöllősi Gábor: *Hogy fogalmunk legyen róla... (A veszélyeztetettség fogalma az amerikai gyermekvédelemben)*. In: *Esély*: 2000. 4. szám.
- Szöllősi Gábor (szerk.): *Gyermekjóléti alapellátás. Segédanyag a szociális szakvizsgálóhoz*. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Budapest 2004.
- Tringer László *A Gyógyító beszélgetés*, Budapest 2005
- Nahalka István-Torgyik Judit: *A roma gyerekek nevelésének egyes kérdései* Eötvös kiadó 2004

-
1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogaitól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
1997. évi 32. sz. miniszteri rendelet a kisebbségi oktatásról.
1993. évi 77. sz. Kisebbségi törvény
1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól
- 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmaifadatairól és működésük feltételeiről